

Газета 1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган

**ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ АНДИЖОН ВА НАМАНГАН
ВИЛОЯТЛАРИГА САФАРИ ХУСУСИДА**

УЗД маҳсус мухбири

• Китоб жавонингизга

МУСТАҚИЛЛИК МАДҲИЯСИ

Талабчан, серид китобхоналар қўлига яна бир мароқли асар тегди. Бу — таълиқ олим, фалсафа фанлари доктори Абдулҳафиз Жалоловнинг «Мустақиллик мадҳияси» китоби. Унинг муқаддима-сид таъкидланганидек, қўлимиздаги китоб мамлакатимизда Президентимиз И. А. Каримов раҳбарлигида амалга оширилган ислохотларда Ўзбекистон Халқ демократик партияси фаолияти, Миллий ислохот мафкураси, шунингдек, Ватанамиз мустақиллигини мустақилликнинг мана шу масаласи, уларда фалсафа имонининг ўрни ва шу, муносабат билан фалсафанинг ўзини ислох қилиши, янгилаш вазира-ларига бағишланган тўрт бўлимда кейинги йилларда мамбуғда эълон қилинган қирқда яқин мусобақа, мақола ва маърузалар урин олган.

Асар «Истиқлол: мафкуравий муаммолар» билан бошланади. Бўлимда «Мафкурамиз қирралари», «Озод Ватан — Обод Ватан», «Биз — Ватан фарзанди», «Куч — ҳақ билан биргаликда», «Тарих сабоқлари ва мустақиллик ислохотлари» каби мақолалар билан танишар экансиз, муаллиф юртбошимиз бошчилигида олиб борилаётган ишни ва ташқи сиёсат узеб халқининг келажакка бўлган ишон-чинини тобора мустақиллаштиришни, мафкурави, қариллаштиришни чуқур унатишни, уларга амал қилиш сари интилиш, Ватанамиз, аввалларимиз бах-ти, содқлиги урин яшаш, хизмат қилиш ҳар бир ки-таби учун дастурийлаш бўлишининг эркин ифода-лаб бериши.

А. Жалолов «Озод Ватан — Обод Ватан» мақола-сида Президентимизнинг «Биздан озод ва обод Ва-тан қолсин» китоби ҳақида жуда турли фикр юри-тиш пундай дейди. Директиванинг унга Ватан, деб билинганлиги, унинг озолини, ободлиги, озолиш-лиги, буюк келажакни янгилаштириш йўлида, бир-дамликка тег тукиб, филокорона меҳнат қилиши, ениб яшашга даъват этиш китобининг бошланг охи-ринига, ундан ҳар қанча асарлар, ҳужжатлар орқали аниқ-аниқ ифода-лаб берилади. Муаллиф китобнида хитоб қилади: «Токи юртимиз гузал, байири, эркин, адолатли юрт бўлсин. Токи биздан элга фойдали ёддорликлар қолсин, боғроғлар қолсин, қалби по-лайилан ибратли сузалар қолсин. Токи, биздан келажак авлодларга озод ва обод Ватан қолсин».

А. Жалолов асарни таҳсил қилар экан, юртбоши-мизнинг мамлакатда ишонилган урин жамият, ҳуқу-қий даъват барпо этилишини муҳим ҳисоблаганини олим ушунчалар, нустани излари бари эканлигини кизикриб, ҳаётини, юракни тўқинлаштиришдан дарсда хўш қилиб бериб.

Бўлимда «Мустақилликнинг мадҳияси» каби мақолаларни уқар экансиз, улардан ҳар бир ибора, ҳар бир фикр илмий кўзга, таърифа, даъит шарҳ асосида еттиганини тўғри бўласиз.

А. Жалолов «Хитоб: ислохот медалари» мақола-сида Хитобнинг ҳозирги замон жаҳон тарққилида тутган муҳим ўрни, бой тарихи, яқин қўшчилар аниқлашни, маънавий-маданий, руҳий жиҳатлари, ке-чаги ушунининг «ачиқ сабоқлари», бутунни ютуқ-ларини нуктаи назардан ўз таърифи билан ушун муҳим таҳлил этиш манбага айлантирган мамла-катлардан бири — Хитоб Халқ Республикаси экан-лиги билан танишарсиз. «Олий ва бекорор Америка» мақолада эса, юртбошимизнинг «Олий Мае-лиги биринчи сессиясида, мустақил мамлакатларни-миз янги парламент фаолияти самалдорлигини таъминлаш бўйича унинг олдига турган давлатларини хусусида таъриф, ҳужмдан еткази даъватларини парламентлари билан ҳамкорлик қилиш, қўни-қўни борасида жаҳонда турганган бой таърифи ур-қилиш ва ушунларининг аҳамияти ҳақида алоҳи-

да аниқ маълумотлар асосида таъриф-таъсиф қилин-гани мақтовга лойиқдир.

«Германия: иктомий тарққилининг демократик йўли» мақолада Германия фуқароларининг ик-томий фаолияти сиёсий партиялар раҳнаомлигида амалга оширилиши, қўшариявийлик тамойилига таъинган немис демократиясини, мунобағасиз, пар-тиявий демократия, деб аниқ мумкинлигини ва бу-нинг сабабларини аниқ оғир бериб олган.

Китобнинг туртинчи бўлими «Фалсафий янги-лаш масалалари» деб аталган. «Сабоқ» мақола-си бў-лимида муқаддима сифатида «Элтан, ласак алаш-маймиз. Муаллиф иктомий қанларнинг мустақил-чилик давридаги ачинари аҳвали, унинг сабаб ва оқибатлари, ислохотнинг ислохотли йўлилари на-қалар муқаллас ва равшанлигини ниҳоятда жонли, ҳаётли сатрларда ишонарли тарзда очиб берган.

Асардан урин олган «Барҳаёт усто», «Маданий мерос, маънавият ва мафкура», «Ҳаётимиз тарзининг муҳим шарт», «Маънавий гулгош», «Дунёқара-ш ва илмий мафкурамизнинг назарий асоси» мақола-ларида инсон бурчи, фазилати, сифатлари ил-мойтовий руҳда тараннўш этилади. Айниқса, «Бар-ҳаёт усто», «Хитоба ҳурмати» мақолалари машҳур фалсафасу олим, атоқли жамоат ва фан абори, ошқибон инсон Иброҳим Муҳаммаднинг мероси, таълимоти ва фаолияти баъишланади.

Иброҳим Муҳаммад Ўзбекистонда иктомий фал-сафий фикр тарихида мактаб яратган, бу фанни со-қиб Иттифок мактеби олиб чиққан сермаскул, эво-қим олим бўлган. Академик Муҳаммаднинг бекторор, бензор хизматларидан бири Тебур ҳақидаги ҳаёт-қилиш очиб эли. Унинг шахсини, яшаш ва марказ-лашган империя тузишга, Русияни, Европани муқул-лашганликка саклаб қўлишга қўрсатган буюк хизмат-ларини, Урта Осиёда илм-фан, маданият, метамор-фияни равақ топтириганини хилосига баҳолаш, буюк Саркарда хусусидаги рус тарихчиларининг даъволарини пучта чиқариш — ҳақиқатини очили-ши эли. А. Жалолов еттидан, ҳақиқатини, сангит ва бошқа соҳалар ривожининг омили бўлган мустақил-лаш даъит барпо этган тарихий шахс эканлигини қу-тариб чиқиб — том маънодаги юксак аҳлиқий ва чуқур илмий ҳажорат эли.

«Маданий мерос, маънавият ва мафкура» мақола-сида ҳозирги замон фалсафасининг маънавий ва маъ-навий мероси қандай бўлиши кераклиги сода ва аниқ тушунирилади. Фалсафий мадҳиянинг олинган, ма-даниятдан муқул қўшиб қўйиб маънавий воз кечиш ҳақида аздадан уқидириб келинган. Китоб муалли-фи айтганидек, жамиятда маънавият, ақл-заковат ва, руҳият таъминатин ҳар қандай ишни пучта бажа-ришган, иктомий аҳамиятга молик, деб бўлмайди.

«Ҳаётимиз тарзининг муҳим шарт» алоқ-олоб масалаларида тухталган бўлса, «Фалсафий тафаккур янги босқичлари», «Маънавий гулгош», «Маъна-вий босқичи қалби», «Мушаррак Туркистон: фал-сафий қирралар» ва бошқа мақола-ларда маънавий, фалсафа, дунёқараш, илмий мафкура ҳақида зиг-лар, китобхоналар учун зарур фикрлар, қўрсатмалар бор.

Китоб — оғтоб. Оғтобдан барча баҳраманд бўл-ганидек, китобдан ҳам ақл, оғл, фикр, дунёқараш шуур олади. Шу жиҳатдан қараганда, Абдулҳафиз Жалоловнинг «Мустақиллик мадҳияси» китобини мустақилликнинг гузал ва теран фалсафий мадҳия-си, десак бўлади.

Ўтамурад НУРМУХАМЕДОВ,
филология фанлари номзоди.

• Маънавият қирралари

ИШҚ — КҮНГИЛ ЭҲТИЁЖИ

(Хожа Аҳмад Яссавий ҳикматлари мисолида)

Олиқ Карим аздан баъда-ларига раҳнаомлик қилиш учун ва яратилган гоиларини урғатмоқ учун буюк эотларни юборди. Бу эотларнинг маънавия равақ топ-ган Исом таълимоти неча-неча асрлардики инсоният йўлини ериб-б келмоқда.

Хожа Аҳмад Яссавий ана шун-дай буюк эотлардан бири. У таълимоти «Сипси» — уз — ҳақда («Олтин сипси») ол-тиш буюк тарихида асос солади ва «Шоқ гул элнинг ироду» эл-лоси остоида ниҳоятси («На-воий») мақомга эришди.

Хўдовандо, мени солиқ
Уз йўлида, Нафс илҳида хароб,
Афс бўлдум мано,
Олиқ фуқар тўлиб-толиб
Халқни олти,
Ҳарқор бўлб исён ичра
Қалбим мано.

Хожа Аҳмаднинг таърифида қу-дан деб билиб, сабру шўкр билан енимоқ керак. Фақат бутна эмас, таъвазлару, таъвазлар билан қўни-қўни поклаб бориши ҳам ке-рак.

Қўни — сирлар ҳазинаси. Ол-лоқ инсонни яратган экан, бор сирини унинг қўнида нақшла-ди. Инсон шакли шаймоний бил-дан эмас, қўни билан гузалшар.

Илқ қўнида илоҳий олами ва инсоний олами асрорини жамул-жам қилишга қодир. Шу сабаб, Олқ қўнининг ягона сўло-

ни бўлиш даркор. Шундагина олқамд поклабни қамол толади.

Хожа Аҳмад «Ҳикматини» да-сидан паҳар олган олқамнинг ил-ла, топа олмайди ва пирларид-да ер остига қиришга мажбур бў-лади.

Ер остига қорич қоричм
ноқилларин,
Илқим оғиб ду тилла
мардонларин,
Ҳарқим жоним юз тасаддуқ
долларларин,
Дано тоям ер остига
қоричм мано.

Насф — ишқнинг душмани. Унинг амрларидан қўнига хирла-шади, одам турти йўзлаб адашди.

Олиқ қалбни Олқоҳа олти,
ушунга дунё мустақ бегона.

Насф бўлиб манақ тортиб
қўқармасан,
Хорик тортиб шум нафсининг
ўдурмасан,
Олқоқ дебон ича нури
тўдурмасан.

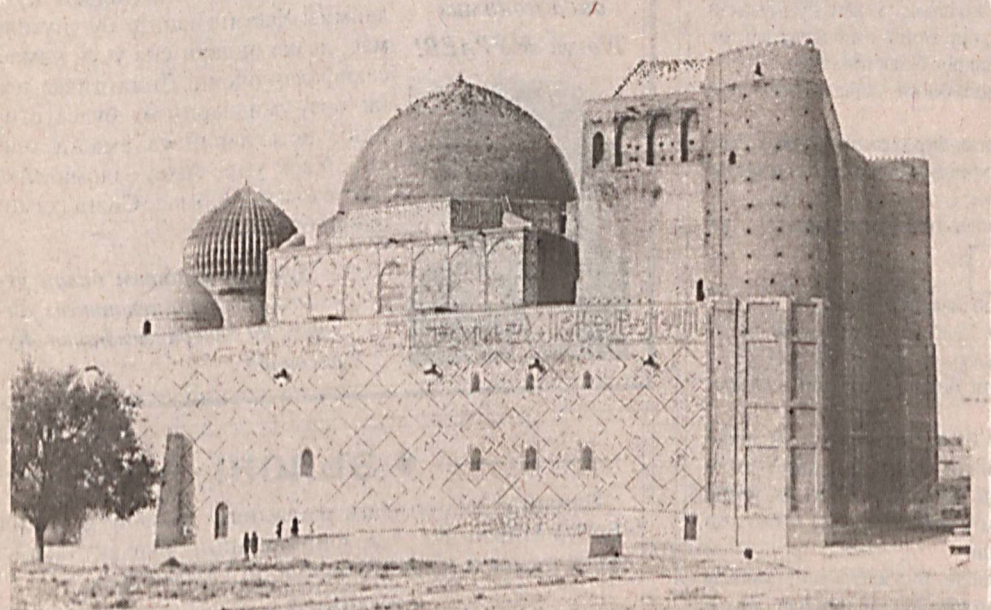
Насф — ишқнинг душмани. Унинг амрларидан қўнига хирла-шади, одам турти йўзлаб адашди.

Олиқ қалбни Олқоҳа олти,
ушунга дунё мустақ бегона.

Насф бўлиб манақ тортиб
қўқармасан,
Хорик тортиб шум нафсининг
ўдурмасан,
Олқоқ дебон ича нури
тўдурмасан.

Насф — ишқнинг душмани. Унинг амрларидан қўнига хирла-шади, одам турти йўзлаб адашди.

Олиқ қалбни Олқоҳа олти,
ушунга дунё мустақ бегона.

Хожа Аҳмад Яссавий мақбараси энг гавжум қадимжоларнинг биридир. Бу ерга дунёнинг қўлаб мамлакатларидан зиёратчилар келишади. Суратда: не-не сир синаотларини ўзид ж этган мақбаранинг ҳозирги қиёфаси.

Яссавий замондошлари ва ил-лоқларини тарққити «Шайх — уш — шўқ», «Сўтон — уш — оғи-ғи» деб таъин олишди.

Унинг «Дониш Хикмат» ас-ри «Туркий Куръон» номлида маълум ва машҳур бўлиб, «Дек-лон Хикмат» шундай бошланади:

Насф бўлиб манақ тортиб
қўқармасан,
Хорик тортиб шум нафсининг
ўдурмасан,
Олқоқ дебон ича нури
тўдурмасан.

Насф бўлиб манақ тортиб
қўқармасан,
Хорик тортиб шум нафсининг
ўдурмасан,
Олқоқ дебон ича нури
тўдурмасан.

Аҳмад Яссавий ҳикматлари-нинг замрида илоҳий ҳил завоқ шавқини қўлиш тоғида елади. Хикматларидан тарққитиш қўлиш, элтиб, сўқитиш тоғида эл-лоқ хил илқ ақидаси билан чамбар-час болиқ.

Хожа Аҳмад дейдики:

Жафо чекмай ошмак бўлас,
тўлибда гоил,
Жафо чекмай сойиб бўлган
бўлас жоил.

Насф бўлиб манақ тортиб
қўқармасан,
Хорик тортиб шум нафсининг
ўдурмасан,
Олқоқ дебон ича нури
тўдурмасан.

Насф бўлиб манақ тортиб
қўқармасан,
Хорик тортиб шум нафсининг
ўдурмасан,
Олқоқ дебон ича нури
тўдурмасан.

Насф бўлиб манақ тортиб
қўқармасан,
Хорик тортиб шум нафсининг
ўдурмасан,
Олқоқ дебон ича нури
тўдурмасан.

Насф бўлиб манақ тортиб
қўқармасан,
Хорик тортиб шум нафсининг
ўдурмасан,
Олқоқ дебон ича нури
тўдурмасан.

Жафо чекмай ошмак бўлас,
тўлибда гоил,
Жафо чекмай сойиб бўлган
бўлас жоил.

Жафо чекмай ошмак бўлас,
тўлибда гоил,
Жафо чекмай сойиб бўлган
бўлас жоил.

Жафо чекмай ошмак бўлас,
тўлибда гоил,
Жафо чекмай сойиб бўлган
бўлас жоил.

Жафо чекмай ошмак бўлас,
тўлибда гоил,
Жафо чекмай сойиб бўлган
бўлас жоил.

Жафо чекмай ошмак бўлас,
тўлибда гоил,
Жафо чекмай сойиб бўлган
бўлас жоил.

Жафо чекмай ошмак бўлас,
тўлибда гоил,
Жафо чекмай сойиб бўлган
бўлас жоил.

Жафо чекмай ошмак бўлас,
тўлибда гоил,
Жафо чекмай сойиб бўлган
бўлас жоил.

Жафо чекмай ошмак бўлас,
тўлибда гоил,
Жафо чекмай сойиб бўлган
бўлас жоил.

Жафо чекмай ошмак бўлас,
тўлибда гоил,
Жафо чекмай сойиб бўлган
бўлас жоил.

Ойнаи жаҳонда

— 23—29 сентябрь —

ДУШАНБА, 23

Телеомашинлар
диққатига!
Профилактика
муносабати билан
23 сентябрь кун
УТВ I курсида
соат 6.30 дан
намоиш этилади.

14.05 Гага УТВ III
каналда орқали
намоиш этилади.

17.55 Курсатув тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Эркаклар».
18.15 «Қўшмақлар урун».
18.45 «Мойилан сазо».
19.05 «2000-йилдан сун». Телесернал.
19.20 «Ахборот» (рус тилида).
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Ахборот».
19.55 «Темурнома».
20.15 Оқшом этрактари.
20.25 «Ахборот».
20.30 «Ахборот».
20.35 «Ахборот».
20.40 «Ахборот».
20.45 «Ахборот».
20.50 «Ахборот».
20.55 «Ахборот».
21.00 «Ахборот».
21.05 «Ахборот».
21.10 «Ахборот».
21.15 «Ахборот».
21.20 «Ахборот».
21.25 «Ахборот».
21.30 «Ахборот».
21.35 «Ахборот».
21.40 «Ахборот».
21.45 «Ахборот».
21.50 «Ахборот».
21.55 «Ахборот».
22.00 «Ахборот».
22.05 «Ахборот».
22.10 «Ахборот».
22.15 «Ахборот».
22.20 «Ахборот».
22.25 «Ахборот».
22.30 «Ахборот».
22.35 «Ахборот».
22.40 «Ахборот».
22.45 «Ахборот».
22.50 «Ахборот».
22.55 «Ахборот».
23.00 «Ахборот».

СЕШАНБА, 24

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шар-ҳи.
8.35 «Олам ва одам». Маърифий кур-сатув.
8.45 «Озода, гузал улкам». Мусиқий филм.
9.30 «Жарар». Публицистик кур-сатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Сурхондарё вилояти «Қўрали» болалар фольклорэтнографик ансамблининг концерти.
10.10 «Ахборот».
10.15 «Ахборот».
10.20 «Ахборот».
10.25 «Ахборот».
10.30 «Ахборот».
10.35 «Ахборот».
10.40 «Ахборот».
10.45 «Ахборот».
10.50 «Ахборот».
10.55 «Ахборот».
11.00 «Ахборот».
11.05 «Ахборот».
11.10 «Ахборот».
11.15 «Ахборот».
11.20 «Ахборот».
11.25 «Ахборот».
11.30 «Ахборот».
11.35 «Ахборот».
11.40 «Ахборот».
11.45 «Ахборот».
11.50 «Ахборот».
11.55 «Ахборот».
12.00 «Ахборот».
12.05 «Ахборот».
12.10 «Ахборот».
12.15 «Ахборот».
12.20 «Ахборот».
12.25 «Ахборот».
12.30 «Ахборот».
12.35 «Ахборот».
12.40 «Ахборот».
12.45 «Ахборот».
12.50 «Ахборот».
12.55 «Ахборот».
13.00 «Ахборот».
13.05 «Ахборот».
13.10 «Ахборот».
13.15 «Ахборот».
13.20 «Ахборот».
13.25 «Ахборот».
13.30 «Ахборот».
13.35 «Ахборот».
13.40 «Ахборот».
13.45 «Ахборот».
13.50 «Ахборот».
13.55 «Ахборот».
14.00 «Ахборот».
14.05 «Ахборот».
14.10 «Ахборот».
14.15 «Ахборот».
14.20 «Ахборот».
14.25 «Ахборот».
14.30 «Ахборот».
14.35 «Ахборот».
14.40 «Ахборот».
14.45 «Ахборот».
14.50 «Ахборот».

ЧОРШАНБА, 25

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шар-ҳи.
8.35 «Олам ва одам». Маърифий кур-сатув.
8.45 «Озода, гузал улкам». Мусиқий филм.
9.30 «Жарар». Публицистик кур-сатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Сурхондарё вилояти «Қўрали» болалар фольклорэтнографик ансамблининг концерти.
10.10 «Ахборот».
10.15 «Ахборот».
10.20 «Ахборот».
10.25 «Ахборот».
10.30 «Ахборот».
10.35 «Ахборот».
10.40 «Ахборот».
10.45 «Ахборот».
10.50 «Ахборот».
10.55 «Ахборот».
11.00 «Ахборот».
11.05 «Ахборот».
11.10 «Ахборот».
11.15 «Ахборот».
11.20 «Ахборот».
11.25 «Ахборот».
11.30 «Ахборот».
11.35 «Ахборот».
11.40 «Ахборот».
11.45 «Ахборот».
11.50 «Ахборот».
11.55 «Ахборот».
12.00 «Ахборот».
12.05 «Ахборот».
12.10 «Ахборот».
12.15 «Ахборот».
12.20 «Ахборот».
12.25 «Ахборот».
12.30 «Ахборот».
12.35 «Ахборот».
12.40 «Ахборот».
12.45 «Ахборот».
12.50 «Ахборот».
12.55 «Ахборот».
13.00 «Ахборот».
13.05 «Ахборот».
13.10 «Ахборот».
13.15 «Ахборот».
13.20 «Ахборот».
13.25 «Ахборот».
13.30 «Ахборот».
13.35 «Ахборот».
13.40 «Ахборот».
13.45 «Ахборот».
13.50 «Ахборот».
13.55 «Ахборот».
14.00 «Ахборот».
14.05 «Ахборот».
14.10 «Ахборот».
14.15 «Ахборот».
14.20 «Ахборот».
14.25 «Ахборот».
14.30 «Ахборот».
14.35 «Ахборот».
14.40 «Ахборот».
14.45 «Ахборот».
14.50 «Ахборот».

ПАЙШАНБА, 26

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шар-ҳи.
8.35 «Олам ва одам». Маърифий кур-сатув.
8.45 «Озода, гузал улкам». Мусиқий филм.
9.30 «Жарар». Публицистик кур-сатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Сурхондарё вилояти «Қўрали» болалар фольклорэтнографик ансамблининг концерти.
10.10 «Ахборот».
10.15 «Ахборот».
10.20 «Ахборот».
10.25 «Ахборот».
10.30 «Ахборот».
10.35 «Ахборот».
10.40 «Ахборот».
10.45 «Ахборот».
10.50 «Ахборот».
10.55 «Ахборот».
11.00 «Ахборот».
11.05 «Ахборот».
11.10 «Ахборот».
11.15 «Ахборот».
11.20 «Ахборот».
11.25 «Ахборот».
11.30 «Ахборот».
11.35 «Ахборот».
11.40 «Ахборот».
11.45 «Ахборот».
11.50 «Ахборот».
11.55 «Ахборот».
12.00 «Ахборот».
12.05 «Ахборот».
12.10 «Ахборот».
12.15 «Ахборот».
12.20 «Ахборот».
12.25 «Ахборот».
12.30 «Ахборот».
12.35 «Ахборот».
12.40 «Ахборот».
12.45 «Ахборот».
12.50 «Ахборот».
12.55 «Ахборот».
13.00 «Ахборот».
13.05 «Ахборот».
13.10 «Ахборот».
13.15 «Ахборот».
13.20 «Ахборот».
13.25 «Ахборот».
13.30 «Ахборот».
13.35 «Ахборот».
13.40 «Ахборот».
13.45 «Ахборот».
13.50 «Ахборот».
13.55 «Ахборот».
14.00 «Ахборот».
14.05 «Ахборот».
14.10 «Ахборот».
14.15 «Ахборот».
14.20 «Ахборот».
14.25 «Ахборот».
14.30 «Ахборот».
14.35 «Ахборот».
14.40 «Ахборот».
14.45 «Ахборот».
14.50 «Ахборот».

ЖУМА, 27

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
8.25 Республика газеталарининг шар-ҳи.
8.35 «Олам ва одам». Маърифий кур-сатув.
8.45 «Озода, гузал улкам». Мусиқий филм.
9.30 «Жарар». Публицистик кур-сатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 Сурхондарё вилояти «Қўрали» болалар фольклорэтнографик ансамблининг концерти.
10.10 «Ахборот».
10.15 «Ахборот».
10.20 «Ахборот».
10.25 «Ахборот».
10.30 «Ахборот».
10.35 «Ахборот».
10.40 «Ахборот».
10.45 «Ахборот».
10.50 «Ахборот».
10.55 «Ахборот».
11.00 «Ахборот».
11.05 «Ахборот».
11.10 «Ахборот».
11.15 «Ахборот».
11.20 «Ахборот».
11.25 «Ахборот».
11.30 «Ахборот».
11.35 «Ахборот».
11.40 «Ахборот».
11.45 «Ахборот».
11.50 «Ахборот».
11.55 «Ахборот».
12.00 «Ахборот».
12.05 «Ахборот».
12.10 «Ахборот».
12.15 «Ахборот».
12.20 «Ахборот».
12.25 «Ахборот».
12.30 «Ахборот».
12.35 «Ахборот».
12.40 «Ахборот».
12.45 «Ахборот».
12.50 «Ахборот».
12.55 «Ахборот».
13.00 «Ахборот».
13.05 «Ахборот».
13.10 «Ахборот».
13.15 «Ахборот».
13.20 «Ахборот».
13.25 «Ахборот».
13.30 «Ахборот».
13.35 «Ахборот».
13.40 «Ахборот».
13.45 «Ахборот».
13.50 «Ахборот».
13.55 «Ахборот».
14.00 «Ахборот».
14.05 «Ахборот».
14.10 «Ахборот».
14.15 «Ахборот».
14.20 «Ахборот».
14.25 «Ахборот».
14.30 «Ахборот».
14.35 «Ахборот».
14.40 «Ахборот».
14.45 «Ахборот».
14.50 «Ахборот».

ЖАМОЛ

жамоли бурача

Жамолдин АСОМИДДИНОВ.

ЎЗГАЧА

(Муаллифнинг сўнги шеъри)

Кеча бир маст сурталур, ахволи ночор ўзгача,
Тўри асфальт йўл қалиб, балчиқда рафтор ўзгача.

Афти тирналган чақа, кўм-кўк кўкарган лаблари,
Кўринур кўзга қизик бу турда рухсор ўзгача.

Калла урди гишт деворга «Зўрмисан!» деб ҳайқириб,
Бош ёрилди эс оғиб, иш бўлди дувдор ўзгача.

Довдираб, бир-икки муниб ётди ерга ястаниб,
Кўз юмук, лой оғзида хиргойи гүлёр ўзгача.

Инграмай кургури «Тур!» деб тортсалар ҳарчандким,
Тирпамай ерни, туролмай қилди шудор ўзгача.

Келди «Ёрдам»га машина, — олди кетди, ҳайрият,
Бўлмаса булғай эди шу ерда тайёр ўзгача.

● Хушовоз хонанда Хожиақбар Ҳамидов ўзининг диллар қўшиқлари билан мухлисларни доимо мафтун этаётти.

Қизиқчилар гурунларидан САЛ ПАСТРОҚ ЭКАН...

(Муҳиддин Дарвишдан)

Шаҳар дехон бозорига келган Бозорбой ака кечкурун тунаш учун жой излаб юриб, кўп қаватли ҳусусий меҳмонхонага кирибди:

— Тунашга жой борми, қизим? — сўрабди у администратор аёлдан.

— Бемалол. Истаган қаватингиздан жой олишингиз мумкин. Иккинчи қаватда «люкс» хоналар бор. Ҳар бирида алоҳида ётхона ва дам олиш хонаси мавжуд. Телевизор, ҳолодильник, радио ва телефон муҳайё.

— Нархи қанча?

— Бир кўнага бир юзу ўн беш сўм.

— Биздақаларга тўғри келмас экан.

— Унда учинчи қаватдан олинг, сал арзонроқ. Нархи — бир юз ўн сўм.

— Буниси ҳам...

— Тўртинчи қаватдагиси бўлар, нархи бир юзу беш сўм.

— Йўқ, бўлмайди. Айтинг-чи, энг тепасидаги нечанчи қават?

— Еттинчи. У ердаги хоналар бир кечага етмин беш сўмдан.

— Э қизим, бирортаси ҳам бизга тўғри келмас экан. Ростини айтганда, меҳмонхоналар сал пастроқ қурилган экан-да, ўн беш қаватли бўлганда энг тепасидан жой олармидим, — деб Бозорбой ака аста чиқиб кетди.

ЖОНИМ

(Ҳажийбой Тожибоевдан)

Автобус қиплогимиз бекатига келиб тўхтади. Ҳамма ёшири-либ чиқди. Бироқ бир йигит ёнидаги севган қизига «Авал сиз чиккинг, жоним!» деб қолди.

— Йўқ, олдин ўзингиз чиккинг, — деди қиз уялиқираб.

— Сиз чикканинг, жоним, кейин мен...

— Йўқ, ўзингиздан бўлсин.

— Йўқ, деманг, жоним!

Шу пайт уларни кузатиб турган автобус ҳайдовчисининг тоқати тоқ бўлиб, йигитга қараб ўшқирди:

— Ҳу йигит! Одамлар кутиб қолди, аввал ўзинг чик, кейин жонинг чиқаралди!

Ўқинг, бу қизик

ЭНГ БОЙ СПОРТЧИ КИМ?

Шимолӣ Америка миллий баскетбол уюшмаси «олдуш» Майкл Жордан йигитнинг энг бой спортчиси сифатида тан олинди. У жорий йил давомида Чикагонинг «Буллз» жамоасида уйнаб, қариб 44 миллион доллар ишлади. У 8,9 миллион долларни жамоага уйнагани учун олган бўлса, реклама ҳисобидан 40 миллион доллар даромад топти.

ШУНИНГДЕК, жаҳоннинг машҳур профессионал боксчиси Майк Тайсон гарчи бу йил яна 15 килограмм йил, 2 килограмм торич-ца, 15 либр суғ, 50 либр суғ, бир челек чой, шунингдек худ меза сабзавот, ошқоқюк, банан, жами 80 кг оғират истеъмол қилар экан.

Шимолӣ Америка миллий баскетбол уюшмасининг яна бир «қол-дус» Шакиа Оуэнга ҳам мавсум давомида 21,9 миллион доллар фойда олди.

«ЁҚИМИ ИШТАҚ»

Безиллик 24 ёшли Сикмас Дасининг олти ошқоқни бор экан. Шунинг учун ҳам у ҳар кун 15 килограмм йил, 2 килограмм торич-ца, 15 либр суғ, 50 либр суғ, бир челек чой, шунингдек худ меза сабзавот, ошқоқюк, банан, жами 80 кг оғират истеъмол қилар экан.

БОЙПИКНИНГ САНОФИ БУПМАСА...

Дундаги энг бой одам — Брунес султони бўлиб, у янги Зеландиянинг Осланд шаҳрида яшайди. Султон шу шаҳарда ўтказиладиган ҳаёқорлик даъватлари учрашуларига қатнашини учун 15 миллион АКШ долларини сарфлаб, унинг қароргоҳи қуриляпти. Шу маънода у шаҳар атрофидан бутун бошли бир маҳали соғиб олди. Ҳозир бу ерда қуриляпти, билинганлиги тийириш, таъмирлаштирилган ишлари аниқда.

ЭНГ НОВЧА ОДАМ

Покитонистлик Адам Мухаммаднинг яқинлари дундаги энг новча одам бўлади деб ҳисоблашади ҳам келтиришмаган эди. Аммо ҳақида ҳеч қутилмаган ҳоқисалар ҳам бўларкан. У жуда тез ушди. Ҳатто ўн икки ешда ҳам тендизларидан фарқ қилмаган Мухаммад 20 ешда етган-да бутун «анча» чўзилди, икки метрга етди. Ҳозирги кунда унинг бўйи 2 метру 51 сантиметрни ташкил қилади.

Тўловчи М. РАЖАБ.

Шайтон тўғрисида ул-бул нарсани эшитган, журналиларга расмларини кўрган бўлсамда, унинг ҳеч ўратмаган эдим.

Бутун илорала чўт қўқиб ўтириб, ногҳ бировнинг енгилдан тортиганини сездим. Утириб қарасам... Шайтон! Одамлар қандай таъбирлашган бўлса, айнан уш қўқинишда эди, яъни икки шокли, шокладор думли, эчки тўқси, юқори лаби дўдлайган, пастки лаби сўт жайган...

— Ҳорма, оғайни! — деди у думини сипоқлашганича, сейфа куз қирини ташлаб. — Нималар қилишми?

Менга сир эмас.

— Тўғрику... — дея «айналдим мен»

— Лекин... Ҳали айтганимдай, ҳолимга маймун...

...Кулади? — деб таъминим давом эттирдим шайтон. — Шундай қилмаски, ҳолимга маймун қулиб тушиб кетди.

Бир оз ҳам қалдик. Бирдан қўқим-га хотинимнинг қаҳри қиёфаси кўри-либ кетди.

— Йўқ, йўқ, — дедим мезас ҳолда.

— Билмай, хотиним емон, бирорларнинг қаҳрига куз олайтирганми битса...

— Шунчака дедим, хотини бўйинига маймун олган, ҳалафти унинг қўлига де-

«ШАЙТОН ОПЕРАЦИЯСИ»

— Ҳа, шу... нима қиларди, — дедим сейфи қўлиб, дарҳол қалитини ички — «ўғри» чўнтагига соларканман. — Ҳашарчи талабаларга таъбел тузатибман.

Шунчака дедим... Анча-мунча иш-лаб оларканманда э...

— Нималар дедим, бирорнинг ҳа-қида куз олайтирганми хотини маймун илғайди, дедим таъминим давом эттирдим.

— Шундайку... — Шайтон бир нафас жим қолди, сўнг дераза парасини тортиб, қўлидан ушладим.

— Ростини айтсам, ҳажим экансан, пайти келиби, фойдаланиб қолмайсанми, галлер. Ҳоҳайсанми, сенга ердам берман.

— Йўқ-йўқ, кераги йўқ!

— Ия, нега тирайсан, атрофга боқ! Битта сенми бунақа ишлар билан шуғуланасан. Тўғри жон борми бу дунда, бирорини қўқиб олсам, деб ўлиб-тирилиб юрибди. Сен бўлсанг...

— Ҳуш, айтми оптикча пул қоринингизни оғирта-дими? Кичкинанти, мана, мактабга қат-найтибю, ҳалигача қўлини ҳалоллаш-ганининг йўқ. Участканг бўлса саккиз ишдан бери битмай чала етгани ҳам

гин. Машойхлар қаломда нима дегани биласанми, мана эшит:

«Шукхун номанд дар он хонадон, Ки бонги хурс оид аз макан».

— Ким макан? — ирттиб ўришдан турдим.

— Утир, утир... Сени ҳеч ким макан дедетгани йўқ. Яъни «Керда то-йўқ хўро бўлиб қечирса, ушда уйдан фойз кетаси», демокчидим. Мана, сен ҳам хотини зопининг гапига кириб, бир тувинг иккита бўлмай юрибди. Ҳақиқий хўро йигит эса йўлда ураган донини чўқилмай қўймайди... Наҳотики ойланинг ўзи билан тонг отади деб ўласанг?

— Бундай уйлаб қарасам, ламнати рост гапиратганга ўхшайди. Тўғрида, қўш-ниларимнинг турмушига одамнинг ҳа-васи келди. Бўлмаса бири механизатор бири олий сўчи...

— Айт, қурсат йўл-йўригини! — рози бўлдим охири. — Лекин бир нар-са бўлса...

— Қўрма, ишни шундай қилмасан-ки, сиз ҳам қўймайди, қабоб ҳам. Ҳуш, қанча қўқиб бор совоқда?

— Уч юздан ошди...

— Ҳу... роса омаднинг келибдику, хўро! Энди бундай қилсан: таъбелни иккита тузилди. Биттаси қалбаки, биттаси эса ҳақиқий. Ҳақиқий таъбелга яна 50 та «қўш жонни» тиркайсан. Уқид-нига? Қалбакиси у ёққа... ҳақиқийси, текшириб қолмаса оғайи уриш учун...

— Бунга қара-қ, олий ган эканг!

— Шонма, яна бир гап. Уқидилар тошпирган пахтага яна 5-10 тонна қў-шиб экасан. Бунда сенга уларнинг раҳ-бар ердам берди. Унинг фамилияси...

— Бўриев! — Кичкириб юбор-дим бештир.

— Ия, сен қардан билсанг?

— Билман, бирикми марта олдин-га келиб шима қилганми, қўймаганим.

Ушамг?

— Ҳа, ушда. Ушам улиб юрибди, қардан ёришга тушар экан деб. Бут-ти, ишнинг бароридан келсин... Менга қар, нақадийларини тулғушча иш-чи бўлисанг!

Қўлга тушиб келатган пул ҳақида ширин ҳаёл суриб, шайтоннинг тойиб бўлганини ҳам сезмай қолмадим.

— Тезла уртоқ Бўриев билан ҳам-

кормиса «Шайтон операциясини» бош-лаб қороник. Ҳамма иш ҳамирдан қил-сувганекс утадию, лекин пулни ар-қа қилишда икки уртада жанжал чиқ-ди. Ламнатиинг ичиб қайишган ода-ти бор экан, тез орада пайтавага қўр-тушди. Остимни ерга тегишмай олиб кетишди.

— Мана, терговчи хонасида туриб-ман, қўзимга уйнинг бурчагига бир маймуннинг хўнграб йилгастан қиёф-си қўрибди кетди. Терговчининг су-ротдан ҳўшёр тортиди.

— Айтилган, сизни бу йўлда ки-ришга қим мажбур эдинг?

— Шайтон... Менда айб йўқ, ҳам-масида шайтон...

— Шу пайт тўсатдан рўпарамда шайтон пайдо бўлди:

— Етган! — деди қўлини бити-қ қилди.

— Сен ётган таъбиринсан. Шайтон уш йўқ! Сени йўлдан озирган нарс-а жингелон. Жингелон эса, сен уйла-ган ушда мен-шайтон-ман!

У шундай дея қаҳқаҳа урғачча қўқ-қутунга айланган оғайини танамга ки-риб кетди.

Бешимни ялаям қўли эдим: эгит-ган бошни қилиб кесмайдим.

Мухаммад ОЧИЛОВ.

БОБУР СОЧИННИНГ САВДОСИ

Сочиннинг савдоси тушти бошимга бошдин яна.
Тийра бўлди рўзгорим ул қаро қошдин яна.

Мен худ ул тифли паривашга кўнгул бердим вале,
Хонумоним нагоҳон бузулмағай бошдин яна.

Юз ёмонлиғ кўруб ондин телба бўлдунг, эй кўнгул,
Яхшилиғин кўз тутарсен ул паривашдин яна.

Тош урар атфол мени, уйда фориг ул пари,
Телбалардек қичкурумен ҳар замон тошдин яна.

Оёғим етганча Бобурдек кетар эрдим, нетай.
Сочиннинг савдоси тушти бошимга бошдин яна.

● Таниқли қизикчи Болтабой Тошматовнинг ҳар бир қизиқини кулгу-севарлар алоҳида мамнуният билан қарши олишади.

ТИП ЎРГАНМОҚЧИ БЎЛГАНЛАР

Бир бор экан, бир йўқ экан, бир замонлар уч тожик йигити бўлган экан. Улар аҳил дўст экан, бир қуни маслаҳатлашиб, ўзбек тилини ўрганмоқчи бўлишди. Шу мақсад билан Ўзбекистонга йўл олишди.

Улар йўлда келатганларида, бир ерда бир тўда одамлар «бизлар, бизлар» дедетган экан. Йигитлардан бири бу сўзни ўрганиб олибди ва йўл бўйи тақорлаб келаверибди.

Яна бир ерга келсалар, бир гуруҳ одамлар «бир пул учун, бир пул учун» деб илмани-длар талаштаётган экан. Иккинчи йигит бу сўзларни эслаб қолди. У ҳам йўл-йўлкай қайтариб келаверибди. Бир қанча йўл ўртанларидан кейин, бир жойга етиб келсалар, уч-туртта одам бир бўлиб, «тоҳтоҳто шунчақам бўлади!» деб тақорлаштаётган экан.

Бу сўзларни ўқиб йигит ўрганиб олибди. У ҳам сезик-сезик ушда бу сўзларни қайтариб келаверибди.

Улар Ўзбекистонга етай деб қолганларида, йўлда улиб етган бир одамни қўриб қолиб-дилар. Улар уликнинг тепасига келиб, ҳайрон бўлиб қараб турсалар, бирин-кетин одамлар йигитлишди, миришлар ҳам келиди. Миришлардан бири:

— Ким бу одамни улдирди? Еки бирортанлар улдирган одамни қуришларми? — деб сўрабди йигитлардан.

Уларнинг ҳаммалари:

— Шу уч йигит ҳаммадан аввал шу ерда турган эди, — деб жавоб беришди.

Миришлар уч тожик йигитни сўроқ қила бошлашди. Улар эса миришларнинг гаплари-ни тушунамай қараб тураверишди. Шундан кейин улар озгина бўлса ҳам ўзбек тилини билишларини қўрсатилари келиб, ҳар бири ушнинг билган сўзларини қайтари-шди.

Мириш, «қўрган бўлсаларинг айтганлар, ким улдирди бу кишини?» деса, биринчи тожик йигити «бизлар, бизлар» деб қайтараверибди. Иккинчи тожик йигитидан, «нега улдирганлар?» деб сўрашса, «бир пул учун, бир пул учун» дедерибди. Учинчи тожик йигитидан, «бу одамни бир пул учун ҳам улдирасизларми?» деб сўрашса, у «тоҳтоҳто шунчақам бўлади, тоҳтоҳто шунчақам бўлади!» — дедим.

Шундан кейин миришлар уларни қамши учун олиб кетибди. Бир қанча вақт қамқоқда сақлашгандан кейин, миришлар уларни яна сўроққа тутиш учун келтиришди. Бу пайт улар илманиб тураверишди. Бир одам сўнг тожик тилига таъбирлабди.

Миришлардан бири тожик тилини билар экан. У йигитларга қўйишди айбини, улар-нинг берган жавобларининг маъносини айтиб берибди. Тожик йигитлар ҳам ҳайрон бўлиб, ўз бошларидан кечган воқеаларни сўзлаб беришди. Миришлар қўлақула тожик йигитларига руҳсат беришди.

Бўлган кейин йигитлар икковини марта ўзбек тилини яхши ўрганишга туриб, чала-ярим таъбирлашган бўлишди.

Эртак

Қирчиллама ёшда

ТАНИҚЛИ КИШИЛАР ҲАЁТИДАН ЛАҲЗАЛАР

Мутахассислар алоамаларинг таъкидлашича, инсон боласи ўзининг 34-45 йиллигида яшаш қўнғидаги ва яна қанчалик бахтлига етган даври ҳисобланади. Бу бўлиб баъзи таниқли кишиларнинг 36 йиллик ҳаёти лаҳзасида ҳам қўнғидаги мизини.

● ДЖОН КЕННЕДИ бу даврада мафтунок аёл, журналист Жаклин Бувефта уйланиди.

● АДОЛФИ ГИТЛЕР бу ерда давлат тугатилишига урунган учун қамқоқда олинган. Бу ерда унинг машҳур «Майн Кампф» китобини етган.

● АЛЕКСАНДР ПОПОВ жаҳонда биринчи марта радиотристант киши-фиги эитган.

● АНТОН ЧЕХОВ ўзининг «Чаплай» асари Александровский театри сах-насида мультимедия қозонганидан қаттиқ қайириб, саоматини ёмонлаш-ган.

● АЛЕКСАНДР КЕРЕНСКИЙ 1917 йили Қишлоқ саройининг қўли олин-ган кишидан қолган. Тарихчилар эса шунчақам муваққат ҳукумат бошлиғи ҳақиқатан ҳам асслар қийматини қийно қўнғида, еки йўқми, дея баҳслаш-дилар.

● ФЕДОР ДОСТОЕВСКИЙ Мария Исаевнага бўлган муҳаббати туфайли, унга уйланиб, кейинчалик хотинининг рисоладилек эмаслигини билиб қо-лган. Бу инқоҳ ҳар инқоласт учун ҳам асосга айланган.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 140.

Буюртма Г-0535.

Газета офсет усулида,

А-2 форматда

чоп этилди.

Баҳоси эркин

нархда.

Газетада чоп этилган факт ва рақамлар учун муаллифлар масъу-лидир. Таҳририят қилган хатлар-га жавоб қайтармайди. «Адолат»дан қўриб босин факат таҳририят руҳсати билан амалга оширилади.

МАНЗИЛИМИЗ:
700000
Тошкент-ГСП
Манбӯишлар
қўчаси-19.

АДОЛАТ
Adolat
عدالت
justice
Муассис: Ўзбекистон «Адолат» СДП Сибсий
Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

Бош муҳаррир:
Тўхтамурод ТОШЕВ.
Қабулхона телефони: 33-41-89

Таҳрир хайяти: Турғунпўлат ДАМНОВ, Абдували ҒУЛОММАХМУДОВ, Улуғбек ДОНИЕРОВ, Аминов ЖУРАБОВ, Нажириддин КОМИЛОВ, Аҳмад КОСИМОВ, Муҳимжон ҚИРҒИЗБОВ, Тўхтамурод ЖУРАБОВ, Қаримжон РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Абдурафим АХАДОВ, Қоржон АБДИРОВ, Алижон ЮСУПОВ, Баҳодир УМИРЗОҚОВ, Жўра ЙУЛДОШЕВ, Мухаррамжон АЗИМОВА, Турғунбой МАДИЕРОВ, Рустам АХМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Шухратжон АЛИМОВ, Мухаммад ЮСУФ.

Навбатчи муҳаррир — Қодиржон СОБИРОВ. Навбатчи — Саъиддин САЙДИСЛОМОВ.